Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз (201) 451-2200

РІК XCIII. Ч. 3. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 4-го СІЧНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 4, 1986 No. 3. VOL. XCIII.

Тож добрий вечір, пане господарю!

Леонід Мосендз

Українське Різдво

Над хутором святочний віє дух
останнім дихом денної утоми,
все чепуриться, гамір дня ущух,
у сяєві злотистому соломи
на покутті стоїть уже дідух,
а по кутках, у присмерку заломів,
де образів злотисто-ризний ряд,
всміхаються вже вогники лямпад.

А над обрусно-білими столами
вже сіно горбить сніжність скатертин,
і виглядають діти між хмарками
зорю, щоб скорше свят-вечірній чин,
яким, бодай на мить, зв'язати треба
мир на землі з благословенням неба...

Тож добрий вечір, пане господарю!
Співають янголи з височини,
зі сходу йдуть премудрії царі,
в захопленні схилились чабани,
запахло ладаном, засяли дари,
і поспішає з далеч чужини
від Ірода із Немовлям Родина,
щоб людського захоронити Сина...

ДЕНЬ СОЛІДАРНОСТИ З УКРАЇНСЬКИМИ ПОЛІТИЧНИМИ В'ЯЗНЯМИ

Від 1976 року політв'язні в СССР відзначують голодівкою кожного року 12-го січня День Українського Політичного В'язня.

Виконуючи постанову III Конгресу СКВУ, щоб день 12-го січня щороку відзначувати як день солідарности з українськими політв'язнями в СССР, Комісія Прав Людини СКВУ закликає українську спільноту, а особливо молодечі організації, гідно відзначати цей день солідарности з українськими політичними в'язнями.

Переслідування в Україні продовжуються, кожного року приходять з України тривожні вістки про дальші постійні переслідування, про поновні і безправні засуди політв'язнів, які вже відбули довгі терміни покарання.

Прохаємо організовану українську спільноту вільного світу дати всесторонню допомогу для наших сестер і братів — українських політичних в'язнів в СССР.

Комісія Прав Людини СКВУ

М. Мовчан розповів про Афганістан

Дітройт (Р. Л.). — На запрошення місцевого Відділу УАКРади сюди завітав недавній вояк совєтської окупаційної армії в Афганістані, українець Микола Мовчан, який перейшов на сторону афганців, а тепер живе в Ню Йорку.

Зустріч в п'ятницю, 13-го грудня 1985 року відкрив голова Відділу УАКРади Зенон Василькевич, який привітав дуже чисельно зібраних присутніх та подякував головній організаторці зустрічі Ромі Дигдало за її труд. Дальше ведення зустрічі передав д-р Ярославові Березовському, який попросив до слова М. Мовчана та перекладача його доповіді на англійську мову для присутніх етнічних і телевізійних представників Олеся Черіня.

М. Мовчан розказував, що він народився в Житомирській області, де закінчив початкову і середню освіту та технікум обробки дерева. Виростав він із юним запалом готовости до боротьби в обороні батьківщини. Одначе з бігом літ його захоплення погасло і до армійської служби він зголосився тільки тому, що цього вимагав закон.

Військовий вишкіл полку новобранців підготовляв їх до боїв у гористому і пустинному терені, без окремого наголосу на протипартизанську війну. Сам він був приділений до відділу протитанкової зброї. Відношення старших віком, службою і ранґою інструкторів вишколу до новобранців було повним зневаги та жорстокости.

Участи в боях з повстанцями він не брав, бо повстанці танків не мали. На основі розмов з вояками, які вер-

(Закінчення на стор. 6)

В Ню Йорку відбувся вечір в пошану В. Стуса

Ню Йорк (О.К.). — Тут в приміщеннях Українського Інституту Америки, при 2 Схід 79-та вулиця, відбувся в неділю, 15-го грудня 1985 року, вечір на пошану Василя Стуса, що його влаштували пластунки з куреня „Верховинки".

При вщерть виповненій добірною публікою залі, вечір відкрила Ніна Самокіш, яка підкреслила, що хоча громада сумує з приводу смерти В. Стуса, але й радіє, що він жив. Вона теж представляла виконавців програми, яка на прохання організаторок проходила в повазі і без оплесків.

Першим доповідачем був проф. Юрій Шевельов, що подав аналізу збірки поезій Василя Стуса „Палімпсести", на підставі якої можна схарактеризувати його як поета. Він підкреслив, що можна вважати чудом збереження поезій поета, але ще більшим чудом є це, що він писав їх у тяжких тюремних чи каторжних обставинах життя. У тонкій аналізі творів поета, доповідач порівняв його твори до мистецьких картин французького імпресіоніста Кльода Моне, а самого поета приділив до групи непрограмових, інтенсивних поетів. Він на прикладах, звернув увагу слухачів на самотність В. Стуса і шукання шляху до самого себе, зумовлені позбавленням волі та довголітньою ізоляцією від щоденного життя. Проте у В. Стуса, на думку Ю. Шевельова, завжди на видному місці стоїть постать батьківщини і образ України без вживання самого слова — Україна.

Після доповіді проф. Ю. Шевельова мистецько відчитала низку поезій В. Стуса Оля Кириченко-Шуган, закінчуючи їх, добре відомим віршем „Як добре те, що смерти не боюсь я".

Про В. Стуса як людину, що її вона особисто знала, говорила Надія Світлична. Як завжди спокійним, безпристрасним голосом вона розмальовувала перед присутніми глибоко потрясаючі картини життя в карних таборах праці, недуги В. Стуса і його постійної чутливости на чужий біль та чужі переживання. Вона згадувала пророчий вірш В. Стуса, що його він читав над могилою вбитої Алли Горської „усім нам смерть судилася зарання", його дружбу з Іваном Світличним, його відвагу та непохитність у переконаннях і ставлення чола своїм суддям.

Свою розповідь Н. Світлична закінчила сильним оскарженням усіх вільних українців. Цитуючи ствердження співтовариша з карного табору В. Стуса, Михайла Гайфеца, що Василь Стус є прикрасою нинішнього українського покоління і залишиться записаний в історії українського народу, — вона поставила питання чи теперішнє покоління не відчуває на собі також тавра убивців В. Стуса, коли воно чекає аж смерти поета, щоб видати його твори, а читання їх залишає своїм внукам, тому тільки,

(Закінчення на стор. 6)

Відбувся пластовий лещатарський табір

Провід та учасники пластового лещатарського табору в Ґленнс Фоллс.

Ґленс Фоллс, Н. Й. — Тут у відомій зимовій місцевості відбувся в днях 26-31-го грудня 1985 року пластовий лещатарський табір для юнацтва із терену ЗСА.

Цьогорічний табір це вже 32-ий з черги, що його організує Ватага „Бурлаків" і в ньому взяло участь рекордове число 200 юнаків, юначок та членів проводу. Провід очолював пл.сен. Юрій Попель як комендант, ст. пл. Петро Ковч — бунчужний, ст. пл. Леся Пясецька — писар і численні члени булави.

Впродовж тижня табору ціла околиця набрала українського характеру, чути було постійно українську мову, музику, спів, квитки на лещатарські з'їзди були позначені літерами „УКР", а на готелі де були приміщені учасники табору виднів великий напис „Вітайте пластуни".

Учасники з'їхалися з усіх сторін ЗСА, навіть з таких далеких міст як Чикаґо чи Вашінґтон. Багато з них були вже третій або другий раз на таборі і вони цілий рік чекали на цю зустріч із давніми друзями з минулих таборів. Для молодших — це перший лещатарський табір, на який, як правило будуть вони приїздити кожного року аж закінчать вік юнакування.

Учасники були „розтаборовані" в готелі, з якого автобусом доїжджали на схили гори Вест Мавнтен. Щойно вечером поверталися до табору і там відбувалися різні заняття: гутірки, розваги, гри і неспортивні змагання, як наприклад версія популярної гри „Тривія персут" і конкурс українознавства, переможці якого одержують стипендії на наступний лещатарський табір. Всі учасники мали кожного дня по дві лекції лещатарства, на відповідному рівні знання кожного з них.

Погода в часі табору була тим разом вимріяна. Коротко перед початком табору впав добрий сніг і посиплював ще й в часі самого табору. Були сильні морози, але й тепліші, соняшні дні.

Таборовики скористали також з вийняткової нагоди побачити у місті Трой, Н. Й. гокейові змагання поміж збірною ЗСА і дружиною з Києва в неділю, 29-го грудня.

В поблизькому до місця табору готелі відбувався неофіційний „підтабір" батьків, більша кількість яких з кожним роком залишається на тиждень лещатарства і товариського співжиття.

Організатори табору отримали допомогу від українських підприємців, зокрема власників крамниці „Арка" в Ню Йорку, які подарували численні українські платівки та книжки.

Українська дівчинка написала листа до Реґена і Ґорбачова

Соня Коваль з копіями своїх листів до Р. Реґена і М. Ґорбачова.

Бостон, Масс. — Як повідомляє газета „Бостон Ґлоб" та інші газети і телевізія, українська восьмилітня дівчинка Соня Коваль написала власноручно по українському листа до Михаїла Ґорбачова з проханням дозволити на відвідини в ЗСА її вуйкові що живе постійно в Сибірі. Рівночасно переклад того листа в англійській мові враз із побажаннями з Різдвом Христовим переслала вона до президента Роналда Реґена.

У довшій новинці в „Бостон Ґлоб" пишеться про долю родини Ковалів, яких розлучили воєнні переживання. Частина родини виїхала на захід до Німеччини, а відтак до ЗСА, а вуйко, тоді немовля, був вивезений із бабунею та дідусем в Сибір, де після їхньої смерти залишився, одружився та працює. Його мати живе з одруженою дочкою в Конкорді, Масс. і саме внучка просить про дозвіл на відвідини старенької матері її сином, якого вона не бачила сорок один рік.

Соня, знаючи про славну раніше американську дівчинку Саманту Смит, яка написала листа до покійного вже Юрія Андропова та отримала від нього відповідь і запрошення відвідати СССР, рішилася написати до Ґорбачова і до Реґена та пояснила, що приїзд вуйка на відвідини родини в ЗСА є її єдиним бажанням, яке вона має на це Різдво.

У СВІТІ

ЕСПАНІЯ І ПОРТУҐАЛІЯ стали з днем 1-го січня 1986 року членами Европейської економічної спільноти, після восьми довгих років переговорів і вагань. Европейська економічна спільнота нараховує тепер 12 країн і 320 мільйонів осіб, які заселюють ці країни. Ця цифра перевищує на майже одну третю загальне число населення З'єднаних Стейтів Америки.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ізраїльського уряду Шімон Перез й інші тамошні речники були задоволені заявою Державного департаменту З'єднаних Стейтів Америки, яка фактично підтримує думку про відплатні акції, як відповідь на терор стосований різними арабськими групами не тільки проти Ізраїля, але також проти інсталяцій та громадян ЗСА й інших країн. Ізраїльські урядові речники і преса почали однак підносити питання, чому саме тільки Ізраїль має переводити відплатні акції, як відповідь на міжнародний терор, від якого терплять також інші.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ АМЕРИКИ допоможуть Мехіко затягнути позичку в сумі чотирьох більйонів долярів, — заявили речники Адміністрації президента Роналда Реґена. Мехіко не має чим платити закордонних боргів, які разом з відсотками, становлять понад 100 більйонів долярів, найвища сума після Бразилії. Ці справи будуть порушені під час зустрічі між президентом Р. Реґеном і мехіканським президентом Міґуелем де ля Мадрідом, ще цього тижня.

РЕҐЕН ОБВИНУВАЧУЄ СССР ЗА ПІДТРИМКУ ЛАТИНСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ

Лос Анджелес, Каліф. — Президент Роналд Реґен, який перебуває на своєму ренчі, а в п'ятницю зустрічався з мехіканським президентом Міґуелем де ля Мадрідом у мехіканському прикордонному місті Мехікалі, обвинуватив Совєтський Союз і Кубу, що вони вмішуються у внутрішні справи багатьох країн Латинської, зокрема Центральної Америки, підтримують там терористичні рухи, знаючи, що З'єднані Стейти Америки є рішені за всяку ціну не допустити до поширення комуністичних впливів в західній гемісфері.

Президент ЗСА зайняв таке становище у відповідь на запитання мехіканських кореспондентів, зокрема представників газети „Нотікіяс де Мехіко", яке було опубліковане якраз напередодні зустрічі президентів ЗСА і Мехіко.

Зустріч Р. Реґена з М. де ля Мадрідом, четверта з черги за каденції Р. Реґена на президентському кріслі в Білому Домі, включатиме проблеми Центральної Америки, зокрема відношення ЗСА до прокомуністичного уряду сандіністів в Нікараґуа.

У Вашінґтоні, видатні американські стратеги і політичні аналітики, спеціялісти від міжамериканських справ — Еліот Абрамс та інші — заявили, що Президент і Білий Дім покищо не будуть звертатися з проханням до Палати Репрезентантів і Сенату за додатковою мілітарною допомогою для нікараґуанських антикомуністичних повстанців „Контрас", поки не випрацюють відповідної стратеґії і атмосфера в Конґресі не поправиться до тієї міри, що Р. Реґен буде переконаний про успішність такої пропозиції.

Співпраця ЗСА з СССР, в дусі переговорів на найвищому рівні в Женеві, може бути поширена також на західню гемісферу, тобто Латинську Америку, якщо б СССР відмовився від своєї аґресивної політики і перестав допомагати марксистським рухам з метою встановити тут комуністичні диктаторські режими. Ця справа не є тільки справою ЗСА, але також багатьох країн цього району світу і справа принципу американської політики, від якої Білий Дім не думає відступати.

„Діла СССР і його партнера Куби наглядні в Центральній Америці, що тяжко є говорити про латинських терористів, і не згадувати совєтської та кубинської замішаности", — заявив в інтерв'ю президент Р. Реґен становище якого критикують лібералі і ті американські сили, які зі шкіри вилазять щоб привернути назад політику детанту, корисну, очевидно, більше для Москви, як Вашінґтону, — кажуть політичні спостерігачі.

В АМЕРИЦІ

В НАВЕЧЕР'Я НОВОГО РОКУ, 31-го грудня 1985 року, загинув у летунській катастрофі широко відомий в ЗСА співак і телевізійний актор Рікі Нелсон разом із своєю групою. З катастрофи, що трапилася в часі лету на новочірний виступ в Далласі, Тексас, врятувались тільки пілот і його помічник. Стверджено, що літак мав дефекти.

З ПОЧАТКОМ 1986 РОКУ перебере обов'язки ректора правничої школи на Колюмбійському університеті Барбара А. Блейк, досі професор університету Ейл. Це вперше жінка буде на тому пості. Вона має докторати з історії і з права та визначається великою пошаною у товаришів праці та популярністю серед студентів.

В ЛЕТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ в Антарктиці загинуло вісім американських подорожників, які були на туристичній природничій прогульці до чілійської летунської бази. Випадок трапився в часі великої мряки у вівторок, 31-го грудня 1985 року, але в полосі, де тепер панує через цілу добу денне світло.

ДОСЛІДИ АМЕРИКАНСЬКИХ лікарів показують, що 22 відсотки хворих на нирки, які потребують постійної допомоги машин у праці нирок, бажають у випадках комплікацій хвороби, щоб їм відлучили машини і в цей спосіб вибирають добровільну смерть.

ПОНАД 250,000 ОСІБ прийшли в новорічну ніч на площу Таймс сквер, щоб подивитися, як з хмародера Таймс билдінґ за хвилину до настання нового року почне опускатися „червоне яблуко" — символ Ню Йорку. Серед присутніх були сотні туристів, що приїхали до Ню Йорку з інших стейтів.

У ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО в Бейруті однієї з західніх країн зателефонував невідомий чоловік і від імени організації Ісламський джігад повідомив, що будуть проведені чергові терористичні акції проти американців, якщо „З'єднані Стейти не припинять вмішуватися в справи арабів і будуть підтримувати Ізраїль". „Попередіть президента Реґена, що американські амбасади і військові кораблі будуть висаджені в повітря, так само як ми висадили в повітря американську амбасаду і штабквартиру морських піхотинців у Бейруті", — сказав анонім.

ПРЕЗИДЕНТ ВЕЛИКОЇ нафтової компанії Арманд Гаммер повідомив, що він підписав контракт з урядом Перу на розвідування і видобуток нафти в джунглях цієї країни терміном на 30 років. Контракт повинен бути офіційно одобрений президентом Перу.

З радісним празником
РІЗДВА ХРИСТОВОГО і НОВИМ РОКОМ

шлемо усім нашим членам-союзовцям, читачам наших видань, усім співробітникам і всім людям доброї волі — українцям і українкам у розсіянні сущим, наші найщиріші побажання многих літ, здоров'я, щастя і успіхів!

ЕКЗЕКУТИВА УНСОЮЗУ і В-во „СВОБОДА"

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Куртуазійний обмін: Білий Дім і Кремль

На телевізійних екранах Америки і на таких же екранах в Совєтському Союзі показували 1-го січня 1986 року як президент Реґен сидить за своїм столом у Білому Домі і генеральний секретар компартії СССР Міхаїл Ґорбачов сидить за столом у Кремлі і кожний з них відчитує привіт — Реґен народам Совєтського Союзу, Ґорбачов американському народові. Кожний говорив про те саме: про страшну загрозу від атомової зброї, про бажання миру і про те, що кожний з них змагатиме до того миру. Але тут і кінчається ідилічна згода: кожний із них бачить шлях до того миру цілком інакше, по суті один одному перечить. Ґорбачов уважав, що „настала пора" зредукувати арсенал атомової зброї і закидав Америці, що вона змагає ще й до змілітаризування космічного простору. Реґен говорив про конечність знайти такий механізм, щоб атомова зброя стала безвартною. Ні один із них не назвав по-імені „зоряної війни", як її охрестила американська преса, себто протиракетну оборонну систему з використанням для неї космічного простору. Ґорбачов ще перед листопадовою конференцією на вершинах з Реґеном у Женеві ставив за передумову припинення перегонів у зброєнні і редукції різних родів атомової зброї — відмову Америки від отієї „зоряної війни". Те саме він повторив Реґенові у Женеві. Знову ж Реґен завжди, перед Женевською зустріччю, під час тієї зустрічі і тепер твердив, що єдине авторитетне запевнення миру лежить у винаході такої нової оборонної зброї, яка унешкідливлювала б на лету ворожі атомові ракети, себто зробила ті ракети практично безвартними.

Таким чином отой новорічний обмін бажаннями миру обмежився до куртуазійного жесту. По суті він не дав нічого в ділянці тієї проблеми зброєння і роззброєння, яка товчеться зразу таки після Потсдамського мирового договору в 1945 році, коли тільки Америка і її союзники усвідомили собі, що переведене ними одностороннє роззброєння — це самогубство. Захід створив оборонний бльок НАТО, Совєти Варшавський Пакт, який охопив СССР і його сателітів. Розпочались перегони у зброєнні, які тривають по нинішній день без уваги на 11 переведених в тому часі вершинних конференцій. Все ж, коли зараз після того телевізійного виступу двох лідерів, що передавали один одному новорічні бажання, коли зараз після того передавано опити різних сірих осіб, то загальна реакція була позитивна. Всі вказували на факт, що оце вперше в історії Америки і СССР таке сталося, що лідери двох суперницьких суперпотуг здобулися на жест взаємної куртуазії і що обидва знову виразно всьому світові заявили, що прагнуть миру. Звичайно — промову Реґена передавано в Совєтському Союзі у російському перекладі, а промову Ґорбачова — в англійському. І хоча усмішки і куртуазія не дають ще миру, то все ж — політична атмосфера, хоч це поняття абстрактне, має реальну вартість.

Поскільки та покращана атмосфера може вплинути і на конкретне договорення в ділянці зброї, покажеться вже швидко, бо це у цьому місяці мають відновитися у Женеві переговори фахівців обох сторін у справах зброєння і роззброєння. Зокрема, як подають газети, мають говорити про совєтські ракети, розташовані в Чехо-Словаччині і Східній Німеччині з прицілом на Захід, но і напевно вирине знову проблема отієї американської концепції про протиракетну оборону з космічного простору. Вміжчасі Америка закинула Москві порушення постанов договору САЛТ 2 (Америка дотримується його, хоч Сенат його не ратифікував) — про пробні атомові вибухи під землею, потрібні для дальшого експериментування з ядровою енерґією для військових цілей. Реґен говорив уже те саме Ґорбачову в Женеві, але Ґорбачов просто заперечив і Москва далі твердить, що американські закиди несправедливі.

Ото ж покищо найважливіша міжнародна проблема — припинення перегонів у зброєнні двох суперпотуг — обертається в межах реторики і усмішок. Це, за термінологією президента Реґена, „новий детант". Можливо, що правильніше було б сказати „дальша провізорія". Але не можна з легкої руки заперечити оптимістам, які твердять, що краще мати такий куций і проблематичний „новий детант", аніж щораз нові взаємні погрози і лайки.

Олександер Домбровський

ІСТОРИЧНО-ЛЕҐІТИМНІ ПІДСТАВИ УКРАЇНСЬКОГО МІЛЕНІЮМ

II.

До речі буде пригадати, що апостол Павло в листі до Колосян (3:11) говорив в дусі євангелизації тодішнього світу про рівність усіх людей перед Богом „де нема грека, ні жидовина, обрізання і необрізання, чужоземця і скита, невільника і вільного, а все й у всьому Христос". Правда, поняття „Скитії" і „скита" в добі апостола Павла було широке, воно еволюціонувало з первісного етнографічного й згодом політичного поняття до географічного, а все таки відносилося до головно південно-східньої Европи, а в тому території України. Отже з того виходило б, що євангелизаційні аспірації апостольської Церкви принайменше теоретично включали „Скитію" до країн свого місійного засягу. Це є гіпотетичні міркування у зв'язку з переказом про апостола Андрія. На тлі оповідань і переказів про місійні подорожі апостолів, а в тому й апостола Андрія, виникла в перших віках християнства апокрифічна література. Все ж таки апокрифічне пов'язання місійної подорожі апостола Андрія Первозванного зі „Скитією", і далі його перебуванням на Київських горах могло базуватися між іншим на прастарій традиції ранньохристиянських слідів на землях України з перших віків нашої ери та протокиївського поселення (фортеці ?) з антської, а може навіть передантської доби. До речі буде пригадати, що протокиївське поселення находилося якраз на шляху „путь із варяг у греки". Ми згадали про апокрифічну літературу у зв'язку з переказом про апостола Андрія, щоби пригадати, що як католицька сторона закидає речникам Східньої Церкви тенденційність в інтерпретації переказу про апостола Андрія, так з другої сторони православні кола можуть закинути католицьким представникам таку ж саму тенденційність при інтерпретації апокрифічного матеріялу про апостола Петра.

Процес розвитку духовости серед населення території України проґресував перш за все серед кіл вищої верстви-знаті великодержавного центру Київської Русі. Під час коли племінно-народні маси держалися ще традиційних релігійних вірувань політеїзму натуралістично-аґрарного стилю, бо більш освічені представники київської знаті реаґували активніше інтелектуально, а згодом і чуттєво на християнські впливи головно візантійсько-культурного стилю, які охоплювали поступово боярську старшину й княжих дружинників. В наслідок пертрактацій і місій при співучасти церковних чинників між візантійцями і представниками Київської Русі згадані впливи християнізму й заразом візантинізму поширювалися серед тодішнього русько-українського суспільства. Пра- й ранньо-русько-українська етнопсихологічна структура й ментальність, ушляхетнювані, чи радше шліфовані лагідними антропогеографічно-кліматичними умовинами та кристалізовані століттями на почві пангелленської цивілізації, якраз пасували до духової атмосфери солодкої релігії Любови, завершеної христологією і есхатологічною надією на вічне життя. До того долучувалися впливи візантійської цивілізації — нової відміни гелленістичної культури з переможним духом орієнтального християнізму.

Після походу Русі на Царгород (860 р.) візантійський цісар мав вислати на Русь духовенство на чолі з єпископом, що дало початок церковної організації з осідком епархії у Києві, де була побудована перша відома нам церква св. Іллі. Згідно з народною традицією й літописними даними князі Аскольд і Дир мали бути християнами. Дехто з представників науки припускає, що князь Ігор симпатизував з християнським рухом, а може й сам потаємно схилявся до християнства. І накінець княгиня Ольга прийняла християнство, охристившися. Невдоволена вислідом свого перебування у Царгороді Ольга старалася нав'язати відносини з цісарем Оттоном І, прохаючи його посередничити між нею й Римом у справі прислання на Русь єпископа. Одначе з тієї акції нічого не вийшло. Щойно з приходом на київський княжий престіл Володимира остаточно викляровується офіційно духове обличчя Русі-України, яка прийняла християнство візантійського обряду. Така є духово-еклезіястично-історична увертюра офіційного прийняття християнства в Русі-Україні — від перших слідів християнства до доби українського князя Володимира Великого. Географічне тло події хрищення — Київ над Дніпром, отже етнографічно українська територія. Етно-історичне тло — предки українського народу, суспільство Київської Русі за панування русько-українського володаря — Володимира Великого.

Під час коли на Півдні — території України проходив етногенетичний процес у рамках соціо-економічно-культурних умовин, диктованих антропогеографічними й геополітичними факторами, то за смугою густих пралісів на Півночі відбувався окремий процес творення московської національности з фіно-балто-північних слов'янських племен у зовсім інших обстави-

(Закінчення на стор. 6)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про інакші роди подарунків

Вкінці проминув щасливо період куповання і передавання подарунків, який у нас розпочинається під святого Миколая, а кінчається 6-им січня у день Свят Вечора „старого" стилю.

Отож тепер можемо спокійно поглянути назад і зробити підсумки того дарування, що стало міжнародною хворобою, якій майже ніхто не може встоятися.

А ці подарунки, які дістаємо і якими обдаровуємо дуже різні. Одні — це такі, які купується навмання і в поспіху, аби тільки щось дати — інші підготовляється зі серцем і справді так, щоб обдарованому зробити приємність.

Про ці перші не будемо навіть згадувати, кожний знає, як це відбувається і чому в американських крамницях після свят Різдва стоять довгі черги осіб до виміни подарунків, що їх вони одержали.

Але хочеться згадати про оті інакші подарунки, що приносять глибоку радість і це тепле почуття, що їх хтось підготовляв із справжньою надумою і щирим серцем. Таких подарунків скоро не забувається і вони власне є цим компонентом, що надає зміст цьому святковому часові, який зв'язаний із радісною подією народження Христа.

Ми певні, що багато читачів могло б тут дати приклад саме таких подарунків, які надовго залишаться або залишилися з минулих років у їхній пам'яті, як особливо зворушливі.

А нам хочеться згадати тут ті, про які нам відомо, на доказ того, що і в жорстоких, безсердечних часах вісімдесятих років не бракує теплих почуттів. Ось у нас біля ялинки лежить досі „палета" із цілою райдугою насіння квітів з городів славного імпресіоніста Моне та допискою „щоб вони у нашому бідному городчику пригадали пишні барви городу Моне, якими ми так захоплювалися під час подорожі до Франції".

Ось на ватрані пишається ручно вишитий ангелик, що в руках тримає маленькі ноти до нашої улюбленої колядки „Не плач Рахиле".

А пошта принесла зворушливий подарунок від приятелів не-українців з Европи: колосок пшениці на галузці соснини з дopискою, що цей колос зірвали вони для мене в часі прогулянки по Україні в поближжі Києва, „щоб пригадати Вам Вашу батьківщину".

Але не лише у нас такі цього року повні відчуття подарунки.

Як розказує один знайомий член І-ої Дивізії УНА, його діти заскочили батька цим разом особливо зворушливим й на часі подарунком. Замість не конче потрібних йому нових краваток чи піжам вони склали даток на оборону проти знеславлення українців, так важливу тепер для усіх колишніх членів Дивізії та їхніх родин.

Цікаво скільки таких як оці згадані подарунки роздано цього року. Скільки принаймні зродилось думок чи інтенцій, щоб їх дати. Хочеться вірити, що їх було багато, а цим самим, що вони в часі Свят Різдва Христового причинилися до створення оцієї справжньої різдвяної атмосфери, до підкреслення цієї дійсної і єдиної істини та всієї суті Різдва: обдаровуючи, давати комусь свою любов.

О—КА

СВЯТВЕЧІРНІ ЗВИЧАЇ В УКРАЇНІ

(Зібрала Мирослава Стахів)

I.

День перед Різдвом і Свят-Вечір — це найважливіша частина святкувань в цілому році. Протягом одного вечора словами, ділами, рухами рук виявляється найбільше число звичаїв-ритуалів.

Різдвяні святкування тривали два тижні, починалися „щедрою" і кінчалися „голодною" кутею.

Хоч наша батьківщина переживає велике лихоліття: ліквідації, переслідування, переселення, заборони, то ніхто не вб'є української мови, нашої віри, та наших звичаїв. Вони збереглися в українській родині де б вона не була

Головне признання треба дати українській жінці. Це вона переносить їх через усі заборони, простори. Перевезла їх теж на інші континенти.

В Україні святвечірні традиції були пов'язані з сільсько-господарським життям. Моттом святвечірніх обрядів є „Слава на висоті Богові, а мир на землі доброї волі".

Це є свято подяки усім могутнім силам природи за добрий врожай, здоров'я родини і тварин, за все що сталося — чи воно було добре чи зле, і прохання, щоби було ліпше, а якщо ні, то нехай буде так як було.

Цей вечір є святом цілої родини — живих і мертвих, включає теж тварин, речі, будинки, землю і повітря. Відповідно до територіяльного розміщення святочні ритуали різнилися, однак суть та сама.

У цей містерійний день хата і господарство були прибрані, все покладене на своє місце, поверталося усі позичені речі, бо був закон: „Ніщо не може бути поза домом, а має святкувати разом".

Назва Свят-Вечір відноситься не тільки до навечір'я Різдва Христового, але також до всіх вечорів різдвяного циклу, аж до Водохрища. На святковість атмосфери вказує заборона шити і прясти вечорами, мовляв: „Гріх, бо дід стоїть у куті", або „гріх, бо Христос ходить по землі".

Головними постатями в обрядах є господарі — чоловік і жінка. Господиня порається в хаті, господар на обістю". Він витягає найкраще сіно для худоби, приготовляє сніп, солому, знаряддя, все те, що має зайняти в хаті головне місце. Все має бути на свій час готове, бо від полудня не можна робити „тяжкої роботи".

У прибраній чистій хаті, господиня приготовляє 12 традиційних страв до святої вечері.

Починає від запалення „нового вогню". Запалює 12 полін, які сушила 12 днів перед святими образами.

Тоді зав'язує голову гарною хусткою, щоби „не світити волоссям", обгортається чистою запаскою і, повернувшись в сторону сходу сонця, тричі христиться.

Варить, пече та смажить пісні страви із найкращих плодів поля, городу і саду, наче дає звіт минулому рокові і показує наступному своє багатство.

Приготовлялося пісні страви тому, бо в ці свята не можна було „проливати кров" і споживати те, що ходило по землі і жило на господарстві.

У цей день треба створити словом і ділами образ багатства, щастя і миру в цій оселі. Не можна святкувати, не помирившися з ворогами, а щоб зберегти себе перед лихом, господиня затикає клоччя, дірки та щілини в стінах та предметах промовляючи: „Не дірки затикаю, а рота моїм ворогам, аби їх напасті не ловили мене ввесь рік". В інших околицях подібний ритуал відправляє господар, замащуючи тріщини глиною у печі, промовляє: „Замащую ворогам писки, щоби на мене не брехали".

У Свят-вечірній день усі постять. Цього дня не побажані відвідини жінок, мовляв: „На тоті святонька, так то вже не хочуть, щоби жінка прийшла до хати, а щоб хлоп".

Святочний стіл накритий вишиваною скатертю. В кожний кут стола господиня кладе часник, щоб злу силу відігнати і бути цілий рік здоровими. На стіл кладе хліб, що називається „настільник", побіч нього кутю і узвар — „Божі страви". Діти залазять під стіл і квокчуть як кури, щоб вони добре неслися.

Коли вже всі інші страви готові, час вносити до хати сніп збіжжя. Цей сніп найчастіше називають „дідом", хоч може мати й інші назви.

Переступаючи поріг, господар несе сніп, скидаючи з голови шапку вітається з господинею: „Дай Боже здоров'я". „Помагай Біг — відповідає, а що несеш — питається: „Злото, щоб увесь рік ми жили багато". Ставши на середині хати, він хреститься і говорить: „Віншую вас із щастям, здоров'ям із цим Святим Вечором, щоб ми в щасті, здоров'ї ці свята провели і других дочекали — від ста літ до ста літ, поки нам Панбіг назначив вік". Опісля ставить „діда" на почесному місці, „дідові за перевесло встромлює ложку, щоб він гостився разом з родиною.

Продовження буде.

Ольга Кузьмович

ЛЕСИН СВЯТ-ВЕЧІР

II.

У Лесі дрижали руки, коли вона ввійшла в кімнату з просфорою в руках і мовчки ділилася нею з кожним із внуків та дітей, залишаючи на кінець гостя, який самозрозуміло і собі взяв просфору та на диво, поцілував Лесю в руку.

І так беззвучно пройшла найбільше зворушлива та інтимна хвилина Святої Вечер'ї.

Відтак малий Богдан загикуючись відмовив „Отченаш", а далі все пішло як на звичайній гостині. Ксеня щораз звертала увагу дітям, щоб чемно їли, панове говорили про „стаки" та останні терористичні атаки в Европі, Наталка вияснила Бабові кожну чергову страву, а він з чемности все коштував, запевняючи, що йому смакує.

Леся невпинно кружляла поміж кухнею і їдальнею і раз-у-раз зривалася зі свого місця, щоб принести чергову страву.

Вкінці на столі появилася кутя і узвар. Розуміється внуки запротестували, що того „свинства" не будуть їсти, а діти з чемности взяли по кілька зерняt на тарілку. Як кожного року розвинулася дискусія, чому у Лесі кутю дається на кінець Святої Вечері, а у Ксені батьків від неї розпочинають, а коли Наталка вияснювала Бабові, що „колись" на українських селах кидали кутю до стелі, Богданчик доконче хотів це спробувати.

* * *

У вітальні блистіла ялинка і діти не могли дочекатися, щоб розпакувати свої дарунки. Аж тоді Леся пригадала, що ще не колядували, але діти відразу запротестували, що не хочуть фальшувати, а насправді, правдоподібно, соромилися присутности Баба. Він, однак, безцеремонно розсівся на канапі і обнявши впів Наталку шептав їй щось до вуха. Для Лесі не було сумніву, що між цими двоїми дуже близькі стосунки, але знала, що кожна її заввага на цю тему може лише викликати у дочки, як звачайно у таких випадках, іронічний запит: „А що, буду чекати на українського князя на білому коні?"

Леся присіла у вітальні, мовчки, приглядаючись внукам, що гралися іграшками, одверто розчаровані малою кількістю подарунків. Нагло вона відчула велику втому та лише одне бажання, щоб цей вечір вже найскорше добіг кінця і вона могла простягнутися у своєму ліжку.

Як інакше вона бачила цей Свят-Вечір у своїх думках і мріях, як дуже хотіла передати дітям увесь свій святочний настрій, повний картин усіх тих далеких Свят-Вечорів, що ожили у неї. Але, либонь, так завжди буває у житті, що коли чекається дуже на щось, сповнення того є великим розчаруванням.

Її сумні думки перервало голосіння унучки, що вона напевно буде хвора, бо погано почувається, і це спонукало батьків збиратися з поспіхом в поворотну дорогу. Леся мерщій кинулася підготовляти їм додому вареники і солодкі тістечка, ще раз дякувала за подарунки і за те, що приїхали і прощала їх на порозі з від'їздом.

Наталка при допомозі Баба переносила до кухні десятки брудної посуди і вголос дивувалася, як мама може жити без машини до миття начиння. Тому Леся категорично відмовилася від дальшої допомоги в кухні і не словом не протестувала, щоб і вони зібралися до від'їзду.

* * *

Нагло в хаті стануло знову, як щоденно безмежна тиша. Ця тиша, була нерозлучною подругою її самоти і Леся боролася проти неї постійним включуванням радіо або телевізора.

І тепер автоматично простягнула руку, щоб це зробити, але таки передумала це ж Свят-Вечір!

Прибравши трохи у кухні та вітальні, залишила миття посуди на „завтра", в якому не зважаючи на торжество Різдва буде пусто та „звичайно". Віднайшла приготовану магнітофонну стрічку із колядками, вклала її до апарату і під звук так добре знаних мелодій розтягнулася у вітальні біля засвіченої ялинки, скинувши капосні черевики, що своїми високими зап'ятками так втомили її ноги, і загорнулась споминами немов теплим накривалом.

Із голосника линуло торжественне „Бог предвічний", на ялинці миготіли таємничо світла і щойно в цю хвилину пізньої ночі Леся вперше відчула приплив оцього святкового настрою, за яким даремно шукала цілий вечір.

Книжка, що може зацікавити молодь

Лондон-Торонто. — Цього року, Виданням Української Видавничої Спілки в Лондоні та з Видавництва „Гомін України" в Торонто при співпраці Фонду ім. Любомира Рихтицького — Степана Любомирського надруковано перший 371-сторінковий том політичного роману-візії св.п. Степана Любомирського п.з. „Поховайте та вставайте" із циклу трилогії під спільним заголовком „Слідами заповіту". Друга частина трилогії „Кайдани порвіте" вийде друком з кінцем біжучого року, а — третя „І вражою злою кров'ю волю окропіте" появиться в перших місяцях 1986 року. Містецьке оформлення цієї люксусової у твердій обгортці книжки виконав Ростислав Глувко.

Про цей роман-візію, щось в роді таких книжок як „Третя світова війна" сер Джона Гакетта чи „Упадок російської імперії" британського письменника Доналда Джеймса, де головну ролю в укладанні сюжету грає візія автора, св.п. С. Любомирський, пише так: „Первісна вперта, кипуча і ніколи повністю не заспокоєна людська цікавість є основним рушієм поступу людства і його цивілізації у всіх ділянках життя — також і в політичній. Цікавість побуджує уяву й уява творить візії — візії ще небаченого, не здобутого майбутнього світу. Цей роман — це політична візія українського майбутнього, візія подій, умовин, причин і наслідків, збудована на досвіді українського минулого і теперішнього. Це не є програма і не рецепта, це тільки сукупність висновків з досвіду нашої гіркої і разом з цим славної історії, перенесеної уявно в наше — можливо — найближче майбутнє".

Замовлення на три томи — за післяплатою 45 дол., в передплаті — 36 дол. — треба слати на адресу: Ukrainian Publishers Ltd., 200 Liverpool Road, London N1 ILF.

Веселих Свят

УКРАЇНЦІ! НАШОЮ МЕТОЮ Є ЗАБЕЗПЕЧИТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ І УКРАЇНКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ! ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАБЕЗПЕЧИЛИСЬ?

Пожертви на Земельний фонд

Філядельфія. (О.Т.) — Минув вже один рік з того часу, коли ОО. Василіяни з Бразилії прислали до ЗУАДК у Філядельфії дбайливо зладжений меморіял про різні актуальні й успішні засоби допомогти тамошнім українцям. Між цими засобами вирізнявся один, який пропонує розв'язку на довшу мету, а саме, закуповуючи землю поправити економічну ситуацію українських хліборобів у Бразилії. Цей засіб водночас дасть змогу родинам з численнішим потомством незабаром післати більш талановиту молодь до вищих шкіл.

По пильному розгляді меморіялу та після двох особистих відвідин ЗСА і Канади о. ігуменом Петром Бальцарем ЧСВВ — ініціятором Земельного проєкту, Екзекутива, а згодом і Рада Директорів ЗУАДК одобрили проєкт і започаткували 50-тисячний фонд на його здійснення.

Тимчасом у Бразилії ОО. Василіяни, з участю представників Української Православної Церкви та різних громадських установ, оснували Земельний Допомоговий Комітет, який включився в Репрезентацію Українців Бразилії та спершу почав діяти у найбільш чисельній і потребуючій допомоги Прудентопільщині.

Секретаріят Ради Світової Суспільної Служби включив земельний проєкт у свою програму та дав йому повну моральну підтримку й закликав до грошових пожертв на ту-ціль.

Українська громада в ЗСА поставилася з належним зрозумінням до цієї справи і почали напливати пожертви, які прибрали масовий характер. Земельний Комітет розвинув широку акцію. Закуплено сотні гектарів землі, рогату худобу, коні, кілька хат, багато овочевих щепів та приміщено на ґрунтах коло 30 родин.

Досі ми помістили в українській пресі два списки жертводавців на Земельний фонд, а сьогодні містимо третій, на якому знаходиться поважна кількість пожертв наших людей з різних стейтів ЗСА.

Свої щедрі датки зложили: по 1,000 дол. Степан Боднарчук, Ветерсфілд, Конн.; о. Н.Н.; Зенон Антоняк, Ричленд, Ваш.; по 500 дол. — Н.Н., Чикаго, Ілл.; І. і Л. Коцур, Лапір, Миш.; 300 дол. — Наталія Каменецька, в пам'ять д-ра Юліяна Каменецького Стоктон, Каліф.; 250 дол. — Українська церква адвентистів — Надія Бехерська-Кадаверо, Ню Йорк, Н.Й.; по 200 дол. — Текля Шльонська, Ню Гейвен, Конн.; Михайло Сосяк, Летгем, Н.Й.; Степан Біловус, Стетен Айленд, Н.Й.; Іван Федів, Клифтон, Н.Дж.; Василь Коруд, Вайлдвуд Крест, Н.Дж.; Софія Лопатій, Вайлдвуд Крест; д-р Степанія і д-р Юрій Бережницький в пам'ять д-ра Богдана Лончини, Філядельфія, Па.; 140 дол. — Микола Гнатик, Портедж, Інд.; 118 дол. — Антін Бачмага, Філядельфія, Па.; по 100 дол. — д-р Іван Лесько, Ст. Пітерсбурґ, Фла.; Петро Ґула, Чикаго, Ілл.; Г. Тіґр, Ґрос Айл, Миш.; Катруся і Микола Яремко, Генсвил, Виск.; Михайло Лисий, Нортроялтон, Огайо; Володимира і Микола Кавка, Філядельфія, Па.; Ганна і Теодор Кулинич, Янгставн, Огайо; Олег Склепкович, Ратерфорд, Н.Дж. і з „мечіні фонд" — 200 дол.; по 100 дол. — Люба Мриглодська, Трентон, Н.Дж.; Галина Костюк в пам'ять чоловіка м-гра Івана Костюка, Трентон, Н.Дж.; Омелян Суховерський, Нюарк, Н. Дж.; Дамян Кордуба, Ратерфорд, Н.Дж.; Степанія і Михайло Рудик, Асторія, Н.Й.; Ольга і Богдан Геврик, Філядельфія, Па.; Юрій Кравець, Риджвуд, Н. Й.; Марія Каплиста, Філядельфія, Па.; Сидір Новаківський, Філядельфія, Па.; Богдан Бородайко, Ню Йорк Н.Й.; Михайло Стельмащук, Балтимор, Мд.; Орест Колтунюк, Лейквуд, Коло., Ірина Ґавур, в пам'ять матері Марії Круцько, Кент, Огайо; д-р Андрій Мацюрак, Елмвуд Парк, Ілл.; Пріська і Петро Яцук, Окало Фла.; Гаврило Цимбалюк, Ню Йорк, Н.Й.; Лідія і Володимир Соя, Ґарден Стейт, Миш.; Софія і Олександер Вонторські, Філядельфія, Па.

В імені Екзекутиви ЗУАДК у Філядельфії, Земельного Допомогового Комітету в Бразилії та від щасливих хліборобів, що цей Світлий Празник Христового Різдва стрінули, як домовиті господарі, на власній землі, передаємо щиродружнє спасибі великодушним жертводавцям, які не словами, а чинами підкреслили свою любов до братів і сестер та їхніх діточок на далекому півдні в Бразилії.

65-РІЧЧЯ ПЕРЕБУВАННЯ ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ

Філядельфія — УІБ. — Найстарша віком українська державно-політична установа, Державний Центр Української Народної Республіки — відзначила 65-річчя свого перебування на чужині; відзначила сумну дату виходу українського Уряду і його війська в екзиль після трирічного існування незалежної української держави, що постала волею українського народу; відзначила живучість і непоборність ідеї української державности.

Це відзначення відбулося в Ню Йорку 16-го листопада 1985 року в Українському Інституті Америки, де зібралась чисельна громада. Д-р В. Шандор, заступник голови Уряду, він же і заступник голови Центрального Ділового Комітету по відзначенню цієї річниці, відкрив урочистість та запросив митроф. протопресвітера, капеляна ДЦ УНР і голову Консисторії УПЦ в ЗСА о. М. Борисенка виголосити молитву, яка створила відповідний настрій у присутніх, бо була присвячена відзначуваній події.

Програму вів д-р Степан Ворох, широкознаний громадський діяч та голова Комітету відзначення 1000-ліття християнства в Україні. Найперше він попросив присутніх вшанувати вставанням гимни країн, в яких діють представництва ДЦ УНР — ЗСА, Канади, Австралії, Англії, Франції, Італії та інших, а після цього попросив до слова Президента ДК УНР в екзилі Миколу Лівицького.

Президент привітав присутніх, а зокрема президента білоруського екзильного Уряду, Митрополита Білоруської Православної Церкви, преставника Казакії та всіх представників чужинецьких, як рівнож і українських установ та організацій. Промовляючи, Президент висловив жаль, що відзначаємо 65 років перебування Уряду УНР в екзилі, бо це означає, що на Україні і до цього часу ще немає справжнього уряду і української держави. З'ясував чому саме потрібне існування екзильного уряду. Підкреслив потребу зберігати і підтримувати Уряд — не окремих осіб в ньому, а установу і ту ідею, яку вона репрезентує у вільному світі. Бо ж український Уряд вийшов в екзиль в кривавих боях з ворогом-окупантом, а не з волі українського народу. На чужині можуть існувати різні комітети, але Уряд існує тільки один. І на той час, коли буде валитись російська совєтська імперія, нам буде потрібна підтримка урядів різних країн та всіх українців. Тож Уряд в екзилі мусить існувати, доки Україна буде звільнена від окупанта і український народ вибере свій уряд, — закінчив промовець.

Митр. протопр. о. М. Борисенко зачитав привіт від Блаженнішого Митрополита Мстислава та привітав від себе особисто. Отець ігумен Патрицій Пащак зачитав благословення від Архиєпископа Митрополита Стефана і Єпископа Стемфордського Василя. Митрополит Ізяслав поблагословив та привітав від Білоруської Православної Церкви. Також заслухані усні й письмові привіти д-ра Осипа Сажиця — президента білоруського екзильного уряду, Аніцетаса Симутіса — литовського генерального консула, Едварда Рачинського — президента польського уряду в екзилі, Яксона — естонського ген. консула, А. Дінберґса — генерального консула Латвії та інших.

Проф. М. Воскобійник, голова УРДП, вітаючи усно, підкреслив, що ідея української державности, ідея організованости українського життя має довгу історію. У 1948 році Уряд УНР зумів відбудувати базу свого існування й діяльности створенням УНРади, на форумі якої здійснилось з'єднання українських земель, а разом і об'єднання майже всіх українських політичних середовищ. Існування одного зконсолідованого центру на базі ДЦ УНР, підкреслив промовець, є конечним.

На зміну привітів попросив на сцену артистів для виконання добре уложеної до теми мистецької програми. Не будемо перераховувати виконаних мистцями творів, бо весь час мусіли б вживати суперлятивні похвали виконанню. Та чи могло бути інакше, коли на сцені виступали талановиті, улюблені всіма артисти: Едуард Іванко — тенор нюйоркської опери, при фортепіяні незрівняний акомпаньятор Тома Гриньків, Лідія Крушельницька — неперевершена у мистецтві передачі художнього слова та Юліян Китастий — вславлений бандурист.

І знову привіти. Д-р Ґлазков — отаман козаків в діяспорі, вітав підреслюючи, що спільний ворог зобов'язує всіх нас до єдности і спільної боротьби за волю усіх поневолених народів. Д-р Станіслав Джорданскі — президент Дослідчого Інстуту ім. Пілсудського в Америці, у своїй промові підкреслив, що „перемога України є перемогою і для Польщі". Далі д-р С. Ворох прочитав листу привітів: віцепрезидента Уряду УНР, проф. Ю. Бойка, голови Світового Об'єднання Прихильників ДЦ УНР — ред. В. Марко, представництв ДЦ УНР в Англії, Канаді, в Римі, Світового Об'єднання Бандуристів та інших. Він також вітав присутніх на залі: д-ра Я. Падоха — голову НТШ, В. Сохана — головного секретаря Українського Народного Союзу, М. Душник — віцепрезидента Ради Спадщини стейту Ню Йорк та інших.

Після мистецької розривки д-р С. Ворох покликав до слова проф. Івана Самійленка, заступника голови Уряду УНР та голову Центрального Ділового Комітету по відзначенню 65-ої річниці. Тема промови: „65 років Уряду УНР в екзилі". Промовець коротко 'оглянув боротьбу України проти російсько-большевицького аґресора в 1917-20 роках, розповів про незчислимі жертви, які поніс і несе український народ в його боротьбі за волю, починаючи від Крут, Базару і по сьогоднішній день. Він підкреслив, що народ, який бореться за свободу і готовий за неї жертвувать своїм життям, — завжди переможе. В заключенні промовець зупинився на тяжких умовах праці ДЦ УНР в екзилі, про необхідність всебічної підтримки його та закликав до консолідації всіх самостійницьких сил на базі всенаціонального ДЦ УНР і включення нашої боротьби в загальносвітовий „Похід Свободи" проти загрози московської тиранії, через який ми здобудемо прихильність і зрозуміння та підтримку вільного світу в нашій визвольній боротьбі.

Д-р Яр. Рудницький, голова Уряду УНР в екзилі, в заключному слові зробив огляд відзначувань 65-річчя в глобальному маштабі, почавши від виставки державних документів, яку він влаштував у Канкуні, Канада, з нагоди з'їзду лікарського товариства. Перейшов до виставки в Лондоні, що була влаштована з рамени УММАН, доповідей про леґітимість Уряду УНР в Лондоні та Мюнхені та інших місцях. Сказав про ті відзначення, які відбудуться в ближчому часі в Сіднею, Монтреалі та інших країнах нашого поселення.

Д-р Яр. Рудницький склав подяку голові Центрального Ділового Комітету по відзначенню 65-ої річниці перебування Уряду УНР в екзилі і всім його членам. „Можете бути горді з того, що ви зробили, зокрема в Ню Йорку, для відзначення 65-ої річниці", — сказав він. Він подякував і д-ру С. Ворохові за його майстерне ведення програми.

Отець ігумен Патрикій Пащак виголосив молитву за успіх нашої спільної справи. Присутні відспівали національний гимн „Ще не вмерла Україна" на закінчення цієї добре огранізованої і змістовної програми.

Потім усі перейшли до іншої залі, де їх частували різними стравами і напитками Оксана Шандор та Ольга Бобровська на чолі з Діною Самійленко. Їм, як і всьому Комітетові, довелось багато попрацювати, щоб гідно відзнатити цю історичну дату довголітнього існування Українського Уряду на чужині.

З Різдвом Христовим і Новим Роком!

Вшанували пам'ять ген. Чупринки у Клівленді

Жалобну урочистість з нагоди 35-ліття смерти ген. — хорунжого Романа Шухевича - Тараса Чупринки підготував у Клівленді, Огайо, спеціяльний Діловий комітет під головуванням відомого громадського діяча, старшини УПА Степана Зорія. Був створений теж Почесний комітет, що його очолив Єпископ Роберт Москаль, а до складу ввійшли священики всіх місцевих українських церков усіх віровизнань і ветерани визвольних змагань - січові стрільці, вояки армії УНР та вояки УПА. Організувався так само Громадський Комітет, складений з представників різних організацій під проводом голови Українських Злучених Організацій Клівленду мгра Василя Ліщинецького.

20-го жовтня ц.р. в українській католицькій церкві св. Покрови була відслужена Панахида за вічний спокій душі покійного генерала. Панахиду відправили сім священиків з церков Клівленду і Парми обох обрядів.

Після Панахиди в залі Свято-Покровського Парафіяльного Осередку відбулась жалобно-урочиста Академія. Започаткував її салют поляглому Командирові, що його довершили комбатанські і молодечі організації Клівленду, під командою бунчужного УПА - Т. Бурого, а представники молоді склали вінок перед погруддям покійного Командира УПА.

Академію відкрив голова Ділового комітету Степан Зорій, вітаючи численно зібраних гостей. Молитву провів парох церкви св. Покрови о. д-р Іван Тилявський. Новозаснований жіночий хор „Світанок" під дириґуванням Євгена Крука під фортепіяновий акомпаньямент Ольги Джуман-Кость проспівав пісню „Вільна незалежна Україна" муз. А. Гнатишина і повстанську пісню „Гей степами" в аранжеровці Мирона Федорова.

Соборна Панахида за св. п. ген. Чупринку в церкві Покрова Пресв. Богородиці.

Зі святочною промовою виступила мгр Ірина Камінська, діячка революційного підпілля ОУН-УПА-УГВР. Вона відзначила, що клич до волі звучав у нас за козаччини, за Мазепи, за гайдамаччини і в нашому столітті. Генерал Шухевич надав нового змісту нашій боротьбі, здобув почуття національної гідности, мужности. Його характеризувала любов до народу, до батьківщини, ясність думки, вміння передбачити майбутнє. Після геройської смерти генерала ще довго тривала збройна боротьба, а далі її продовжувало організаційне підпілля. В концентраційних таборах ініціяторами повстань були в'язні-вояки УПА. Рід Шухевичів видав три покоління борців. Незламний духом був Осип Шухевич, що помер у дорозі на заслання. Його син Роман ціле життя присвятив боротьбі за волю України. Син генерала Юрій в найтяжчих обставинах не зрікся свого батька, не зважаючи на всі вимоги і погрози окупантів. На закінчення доповідачка наголосила, що треба старатись, щоб епопея УПА не сплямилась і щоб молоде покоління започаткувало нову боротьбу, та зацитувала слова Василя Стуса, який писав, що радий тому, що смерти не боїться.

Хор „Світанок"; посередині О. Урбанський, голова; О. Джуман-Кость, піяністка; Е Крук - дириґент.

Після промови дівчата з літературно - мистецького гуртка при ОЖ ОЧСУ, студентки Ліда Бура, Наталка Крislата та Наталка Зорій, продеклямували вибрані вірші Олега Ольжича.

Зі словом англійською мовою виступив кадровий майор Американської армії Петро Содоль, який вивчає історію боротьби ОУН-УПА-УГВР і зібрав вже багато матеріялів і документів про неї. Він сказав, що УПА боролась проти всіх ворогів України і ніколи не склала зброї, не підписала акту капітуляції. Командир УПА Шухевич згинув, але живе у нашій пам'яті і буде жити в пам'яті наших нащадків, він є дороговказом.

Наприкінці Академії Людмила Анікієнко виконала на віольончелі у фортепіяновому супроводі Марти Самійленко елегію „Сум" Миколи Лисенка й алеґро „Апассіонато" Каміля Сан-Санса, і ще дві пісні проспівав хор „Світанок".

Після Академії присутні перейшли в горішню залю і оглядали виставку документів визвольної боротьби ОУН-УПА-УГВР, матеріяли до якої зібрав майор Содоль. Серед експонатів були фотокопії титульних сторінок журналів і однодніток УПА, листівки, знімки командирів військових округ та груп і шефів штабів, сцени з життя УПА: Богослуження, навчання у старшинській школі, вишкільні посібники. Фотографії волинських дівчат з УПА зі зброєю в руках, акції проти участи населення у виборах і проти колгоспів. Портрети провідних членів ОУН і підпілля, членів засновників УГВР, членів ЗП УГВР, перший великий збір УГВР 11-15 липня 1944 року в околицях Недільна, район Стрілки. Виставлені теж відзначення для вояків УПА і збройного підпілля. Подані німецькі оголошення про розстріли у Стрию і Дрогобичі. Присутні з великим зацікавленням оглядали виставку.

Наступного дня, 21-го жовтня, виставка відбулась у Клівлендському стейтовому університеті і там з доповіддю виступив майор Содоль. 22-го жовтня виставка була перенесена до Янгставнського університету, де доповідав д-р Юрій Кульчицький. Телевізійні канали 21 і 23 показували цю виставку на новинах.

До відзначення роковин смерти генерала Чупринки Діловий комітет у Клівленді видав високомистецьку брошуру зі статтями про покійного генерала, його портретом, присвяченим йому віршем, знімком волинських упісток і програмою академії. Публічне радіо Клівленду, в рамках української радіогодини, що її керівником і редактором є Степан Зорій, передавало зміст доповідей — пп. Камінської і Петра Содоля.

Об'єднано і врочисто українська громада вшанувала пам'ять великого командира і Провідника воюючої України.

І.Л.

У Чикаґо помер д-р Г. Лозинський

Чикаґо. — У вівторок, 31-го грудня 1985 року, тут помер на 85-му році життя, по короткій тяжкій недузі, бл. п. д-р Григорій Лозинський, народжений 16-го липня 1900 року в Старім Кублі коло Самбора. Покійний був членом Українського Народного Союзу у 472-му Відділі, членом Об'єднання Ветеринарних Лікарів, ОбВУА, Пласту та інших організацій.

Похоронні відправи почалися в соборі свв. Володимира і Ольги і на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, 4-го січня.

Залишив в жалобі дітей Віру Іваницьку, Богданну з чоловіком д-ром Ярославом Комаринським та дітьми Адріяном і Марком й інших членів родини в ЗСА, Канаді і Україні.

ЗВЕРНЕННЯ
Українського Дослідчого Документаційного Центру

Українську громаду, зокрема людей в її культурній, інтелектуальній, релігійній і політичній сферах, непокоїть незадовільний рівень відображення на Заході української минувшини, зокрема істотних історичних подій, української духовости й культури, та українського національного імени взагалі. Тоді, як в наслідок пануючої на Заході російської історіософії історію минувшини нашої землі позбавляється елементів українського самоутвердження, або перекрученнями фальшується їх, то ближче минуле отримує большевицьку інтерпретацію. Не маючи успіху за 40 років по закінченні Другої світової війни, ані сили морально зламати ідею боротьби за національну гідність і державну самостійність українського народу, большевицька влада продовжує війну проти національно свідомих сил в Україні арештами, засланнями й розстрілами, і рівночано переносить цю війну за кордон, інфільтруючи созвучні їй елементи в державні леґіслятури і судівництво, а головно у засоби масової інформації. Ця старанно продумана й послідовно виконувана большевицька політика здушення української національної свідомости руками послушних західніх демократій творить реальну загрозу не тільки на сьогодні, але ставить під небезпеку весь розвиток нашого етнічного й національного життя на майбутнє.

Українське громадське життя в краях західніх демократій уклалося в усіх своїх ділянках нормально, не враховуючи того, що національна свідомість, політична активність і історична пам'ять громади стали об'єктами оплюгавлювання і зажертої атаки на знищення з боку аґресивної Москви.

В уявленні, що нічого нам не загрожує, наші дослідники й історики приділили мінімум уваги тим епізодам, які спотворені й перекручені ворогом можуть обтяжувати наше минуле. Тепер найновіша аґресія ворога у змові з приватними й державними чинниками західніх демократій вимагає від української громади орґанізованої реакції, до якої вона ще не приготована. Йдеться про реакцію плянову, постійну і професійну, а не спонтанну або емоційну.

Дивлячись на роботу інших етнічних груп в подібній ситуації і рахуючися з тим, що нашу національну честь прийдеться обороняти на Заході не одноразово а постійно, оборонні акції мусять організуватись на солідній науковій базі і професійними людьми. Нашим рятунком в умовах запланованого наступу на нас мають стати оригінальні документи з часів Другої світової війни, які знаходяться в архівах країн Европи й Америки. Ці документи відображають дійсність, і таку дійсність ми протиставлятимемо методі перекручувань і фальшувань історичних даних.

В пляні такої роботи для правдивого і документального висвітлення недавніх історичних подій і для спростування большевицької історичної перверзії постала ініціятива створення Українського Дослідчого Документаційного Центру в асоціяції з Українським Інститутом Америки в Ню Йорку. У пляні центру є збирання копій державних документів (які стосуються України) на фільмових плівках і особистих зізнань компетентних осіб на звукозаписних стрічках. Наукові дослідники студіюватимуть і працюватимуть з чужомовними документами і приготовлятимуть доказові ствердження про характер і природу дій українських сил в тих епізодах, до яких надходять фальшиві інтерпретації ворогів. Центр буде доступний для заінтересованого громадянства і організацій і служитиме авторитетним джерелом інформації для преси.

Центр міститься в Українському Інституті Америки в Ню Йорку і організується на професійній і негруповій базі; директором Центру є Тарас Гунчак, а в дорадчій колеґії є: Юліян Куляс, Мирон Куропась Богдан Футей, Віктор Рудь, Франк Сисин, Володимир Назаревич і Володимир Баранецький. Директорами громадських зв'язків і фінансових справ є Степан Процик, Адвін Капуста і В. Баранецький. Формальний статут Центру є в процесі оформлення.

Центр апелює до українського громадянства з надією, що в 40 років після війни ми спроможемося відстояти напади на нас зі всіх боків належними методами і історичними та правними засобами. Центр апелює з надією, що громада визнає конечність професійного й удокументованого трактування справ всенаціонального значення і зрозуміє цей старт як спізнену але необхідну конечність. Основники центру також надіються, що громада прийме цю ініціятиву позитивно і дасть їй всю моральну і матеріяльну базу для успішної праці.

Дирекція центру просить зацікавлених громадян у всіх містах ЗСА й Канади встановити контакт з центром для дальших ділових контактів, пишучи на адресу: Ukrainian Research and Dokumentation Center, 2E.79th St., New York, N.Y. 10021

Дирекція Центру

ІРЛЯНДСЬКА РЕВОЛЮЦІЙНА Армія (ІРА), посилюючи свої „революційні" дії в Північній Ірляндії, знову застрелила двох поліціянтів в Бельфасті, поранила третього і нахваляється, що буде виконувати атентати проти британських вояків і поліціянтів в майбутньому. Секретар департаменту, який адмініструє Північною Ірляндією, Том Кінг, заявив, що уряд прем'єр-міністра Маргарет Тачер є рішений поробити усі заходи, включно до зміни кримінального кодексу і збільшення війська, щоб зламати спротив ірляндських фанатиків.

У Ню Йорку вшановано пам'ять проф. В. Кубійовича

Ню Йорк.—В суботу, 14-го грудня 1985 року, в 40-ий день від смерти проф. Володимира Кубійовича, парох церкви св. Юра, генеральний вікарій о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, відправив Панахиду, після чого в недалекій домівці Наукового Товариства ім. Шевченка відбулися жалібні поминки.

Голова НТША д-р Ярослав Падох відкрив зібрання коротким словом, звернувши увагу, що НТШ має сумний, але й почесний обов'язок згадати про ініціятора і творця Енциклопедії Українознавства, свого почесного голову НТШ.

Отець П. Пащак згадав, як він познайомився з Кубійовичем через покійного о. д-ра Михайла Ваврика, також поважного вченого, дійсного члена НТШ, коли о. Ваврик, який займався історією монаших чинів та існуючих в Україні манастирів, накреслював карту місцевостей, де ті манастирі знаходились. Проф. Кубійович саме тоді цікавився зладженням карти України разом із картографом Кулицьким. Має у живій пам'яті бенкет з 28-го вересня ц.р. з нагоди 85-річчя В. Кубійовича, який на жаль, дізнався про те вшановування його вже у шпиталі, з якого не вийшов живим.

В заступництві проф. Василя Ленцика, який був перешкоджений, коротке слово виголосив ред. Іван Кедрин. Із цілої низки доповідей, причетних до особи і творчости проф. В. Кубійовича, виголошених фахівцями 28-го вересня ц.р. у тій самій залі затямилось, мабуть, найбільш влучне порівняння В. Кубійовича з проф. Михайлом Грушевським. Обидва були титанами науки, обидва відзначались подивугідною роботящістю і подивугідним хистом організаторів науки, обидва поруч із своєю науковою спеціяльністю — Грушевський історії і Кубійович географії — відіграли історичну ролю в ділянці суспільно-політичній. Грушевський ще за перебування у Львові став автором книжки „Наша політика", опісля став головою Центральної Ради в Києві, Кубійович став головою Українського Центрального Комітету у Кракові під час Другої світової війни, який насправді був тоді наче українським урядом і написав історію тої установи. Грушевський був царським в'язнем, а Кубійович був двічі арештований за свою діяльність під час Другої світової війни. Може ще замало історичної перспективи для оцінки В. Кубійовича в усіх аспектах, як людини, вченого і громадсько-політичного діяча.

Голова новозаснованої Фундації Приятелів Енциклопедії України мгр Володимир Баранецький дав досить докладний огляд праці над українськими енциклопедичними довідниками. Зупинився довше на Українській Загальній Енциклопедії, так званій Коломийській. Подав нарис життєпису проф. Кубійовича та його праці над тритомовою статтейною Енциклопедією Українознавства, опісля гасловою, яка оце кінчається 10-им томом, двотомовою англомовною енциклопедією, що її фінансував УНСоюз та над виданим першим і підготовлюваним другим томом англомовної гаслової енциклопедії. Подав причини, чому саме засновано фундацію для продовжування цього історичного наукового діла, бо кожна енциклопедія вимагає безперервної праці, щоб усучаснюватись.

Д-р Я. Падох на закінчення сходин інформував про останні тижні і дні проф. В. Кубійовича, який вже від років хворів невилікувальною недугою пістряка горла і знав про це. У Франції хоронять людей на державний кошт і тут не було з цією сумною справою ніяких труднощів.

У дводенних нарадах, які переведено після похорону і в яких д-р Падох брав участь, устійнено, що професор університету в Парижі Аркадій Жуковський і професор Лойола університету в Чикаґо Василь Маркусь доведуть до кінця видання української гаслової енциклопедії і зорганізують її усучаснення в наступних виданнях, а професор Данило Струк з Торонтонського університету, який вже заслужився для появи першого тому англомовної гаслової енциклопедії, займеться у порозумінні з Канадським Інститутом Українських Студій виданням дальших англомовних томів. Ці справи будуть узгіднені і остаточно вирішені разом з д-ром Атанасом Фіґолем, ентузіястом енциклопедії і її фінансовим промотором.

ЮЗОВЦІ! ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА МАЛУ СУМУ НЕ Є ЖАДНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ. ПЕРЕРТЕ НЕГАЙНО ВИСОТУ СВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ПІДНЕСІТЬ ЙОГО ДО ТАКОЇ СУМИ, ЯКА ВІДПОВІДАЛА Б ПОТРЕБАМ ВАШОЇ РОДИНИ. ЧИМ БІЛЬША РОДИНА, ТИМ БІЛЬШЕ ТРЕБА МАТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЬ НА НЕОБМЕЖЕНУ СУМУ 50,000, 100,000, 200,000 І БІЛЬШЕ ДОЛ. РАДИМО ВАМ ЩЕ СЬОГОДНІ ПЕРЕВІРИТИ ВИСОТУ ВАШОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

Газета „Ню Йорк Сити Трібюн" почала знову виходити

Ню Йорк. — Газета під назвою „Ню Йорк Сити Трібюн", щоденне видання, яка асоціює себе з реформованою церковою корейського євангелиста проповідника Сан Мунг Муна, почала знову виходити на 12-ох сторінках великої вісімки, після чотирьох місяців перерви, в дещо іншому оформленні, з меншими заголовками, зміненим набором, без сторінки „картунс", телевізійної програми і хрестиківки, — пише щоденник „Ню Йорк Таймс" у виданні з 2-го січня цього року.

Роберт Мортон, головний редактор газети, заявив кореспондентам, що в першому тижні, тобто від 1-го січня, газету висилатимуть тільки передплатникам, а потім вона появиться також в кіосках, але він не знає який наклад газети буде в майбутньому. У понеділок, 5-го січня, читачі зможуть набути газету в відомих місцях продажу преси за ціну 50 центів. Газета, як відомо, не поміщує оголошень, але за те поміщує добру аналізу політичних подій, коментарі з гострим антикомуністичним змістом, різнородні інформації в тому числі інформації про етнічні групи.

Видавці перенесли також газету з Беллевілл в Ню Джерзі до Лонг Айланд Сити в Квінсі. Мортон відмовився дискутувати питання фінансів, кажучи, що це не є його відповідальність.

РИМО-КАТОЛИЦЬКІ ЄПИСКОПИ Філіппін закликають у пастирському листі обидві сторони, тобто табір прихильників президента Фердінанда Маркоса і опозиційні партії, задержати спокій і ділово підходити до проблем зв'язаних з проголошеними на 7-го лютого цього року президентськими виборами. Крім того у пастирському листі єпископи кажуть, що шахрування голосів є серйозним порушенням моральних принципів і антихристиянським поступуванням. Кардинал Хайме Л. Сін і шість інших єпископів пропонують створити спеціяльну комісію, завданням якої було б наглядати за перебігом виборів, бо від цих виборів залежатиме дальша доля країни.

В ІНДІЙСЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ Пунджаб продовжуються заколоти і зудари між племенами сікхів і гінду. У вівторок, 31-го грудня 1985 року сікхи намагалися виконати замах на провідного члена урядової Конгресової партії Гаріша Чандерса, який в Пунджабі заступає інтереси центрального уряду прем'єр-міністра Раджіва Ганді. Вбивники вдерлися до резиденції Гаріша, але не змогли виконати атентату, бо в цьому їм перешкодили охоронці індійського політика. У Пунджабі живе 17,5 мільйонів осіб, більшість з яких це сікхи.

КОРАЗОН С. АКІНО, кандидат на президента у Філіппінах мусіла правдоподібно відмовитись від виступів у провінції президента Фердінанда Маркоса, Іллокос Норте, бо столична провінційна преса й інші засоби масової інформації відмовились категорично поміщувати оголошення опозиційних партій про її виступ, а стейтові власті не хотіли видати їй дозволу на публічні виступи у провінції. Губернатором провінції є син теперішнього президента Фердінанд Маркос, молодший, а дочка президента Іме Маркос-Манотос є членом асамблеї.

НА ПЕРЕЛОМІ 1985-86 РОКУ загинуло 10 осіб в місцевості Маунтсі, на північ від Преторії, Південно-Африканська Республіка. 10 чорних африканців загинуло у висліді зудару між племенами, які сперечаються не тільки за керівні становища, але також за територію, на якій живуть. Біля 5,000 негритян атакували частину прибережжя призначеного для вжитку африканських індійців. Поліція, здержуючи демонстрантів вживала слізливий газ, гумові палиці, пожежні машини та інші засоби боротьби проти великої товпи. Від цього зудару з поліцією 15 осіб зазнали поранення.

ЧЕРЕЗ ХВИЛИНУ ПІСЛЯ початку нового року Едвард Кач був заприсяжений як посадник Ню Йорку і таким чином почав офіційно свій третій термін на цьому пості. Е. Кача заприсяг член Верховного суду стейту Ню Йорк суддя Ленард Сандлер. З рукою на Біблії, яку тримав брат посадника Гаролд Е. Кач прирік „служити всім нюйоркцям", а зокрема заопікуватись бездомними і убогими.

Піврічна діяльність Комітету Проти Знеславлювання Українців у Чикаґо

Після появи книжки Аллена Расна п.н. „Тихі сусіди" та оскаржень деяких жидівських організацій нашого народу у воєнних злочинах і нацизмі, українська громада зрушилася. Старші й молоді відчули, що треба спільно стати на оборону доброго імени українського народу та українців на поселеннях.

6-го червня 1985 року Відділ УККА на стейт Іллиной скликав громадські збори, на яких вибрано Всегромадський Комітет Проти Знеславлювання Українців. Новий комітет, в склад якого увійшло доволі молодих громадян, взявся активно до праці. Головою вибрано енерґійного священика й доброго провідника о. Петра Ґаладзу.

• 21-го червня скликано громаду на панель, в якому вияснено різні аспекти праці Бюра спеціяльних інвестиґацій (ОСІ). В панелі взяли участь адвокати: д-р Юліян Куляс, Пітер Зумбакіс, Чарлз Ніксон і д-р М. Куропась.

• 17-го липня голова комітету взяв участь в конференції етнічних діячів в справі ОСІ в Ню Йорку. 24-го липня о. П. Ґаладза і д-р М. Куропась мали зустріч із асистентами 12-ти сенаторів і конґресменів. Представники комітету висловили обурення із тактики ОСІ. Передано відповідні петиції з підписами кількох тисяч громадян з Чикаґо й околиць.

• 2-го серпня відбулися мосові збори громадян із доповідями адвоката Марка О'Коннора і Ліди Дем'янюк в справі оборони Івана Дем'янюка з Клівленду.

• 29-го вересня Всегромадський Комітет Проти Знеславлювання Українців спільно з Комітетом Оборони Людських Прав в Україні, поробили старання, щоб висвітлити фільм „Жнива розпачу" на телевізії (місцевий канал ч.11). Цей фільм, що його закупив комітет, буде висвітлений вдруге в січні 1986 року.

• 6-го жовтня три члени комітету взяли участь у великій маніфестації в Ню Йорку , у 35-річчя смерти ген. Т. Чупринка, що її підготовила Централя УККА. Цього ж дня в Чикаґо відбулась виставка українського народного мистецтва, що її підготовив М. Гуміняк. Прихід з вступів, 1,000 дол. передано на працю комітету.

• 10-го жовтня розпочато вишкільні семінарі для студентів і молодих громадян на тему „Історія знеславлювання українців і засоби його поборювання". На промовців запрошено д-ра М. Куропася, адвоката А. Лозинського, адв. П. Зумбакіса, мґр. М. Куляса, Ю. Саєвича, мґр К. Чумаченко. Пересічна фреквенція учасників була 60 осіб. Координатором панелів був мґр Роман Ґоляш. Кожна доповідь записана на відеострічці старанням П. Дудича.

• 12-го жовтня о. П. Ґаладза й адвокат Зенон Фурович мали зустріч із конґресменом Крейном, який поставився із прихильністю та зрозумінням до наших застережень відносно ОСІ та вживання ними свідчень спрепарованих у Москві органами КҐБ. Із конґресменом нав'язано добрі контакти відносно дальших акцій.

•26 -го жовтня Комітет став членом чикаґського Пресового Клюбу на Мишиґен авеню. В цьому Клюбі відбуто 28-го жовтня прес - конференцію в справі Мирослава Медведя. В конференції взяли участь: д-р Ю. Куляс, який підготовив заяву до преси, алдирман Р. Пуцінскі, адв. П. Зумбакіс, оборонець Кудірки, Дейвид Рот. Представника із 9-ох осередків масової комунікації поширили на телевізії і радіо справу українського моряка М. Медведя.

Оборонну акцію М. Медведя започаткував Відділ УККА маніфестацією перед Федеральним будинком у Чикаґо. Після цього продовжував організування маніфестацій та різних акцій Всегромадський Комітет Проти Знеславлювання Українців. Двічі денно маніфестували українці Чикаґо в обороні М. Медведя. Священики, громадянство й шкільна молодь домагалися волі для М. Медведя. Всі акції громади покривали телевізійні станції та радіопередачі. Справа українського моряка стала відомою в цілій Америці та в світі. Усі більші скупчення українців солідаризувалися. В тому часі сиділо при телефонах по 25 молодих громадян і висилали телеграми до впливових чинників ЗСА, щоб дати азиль М. Медведеві. Вислано 3,000 телеграм від громадянства. Організовано висилання листів. Адвоката Ю. Куляса попрохали зайнятися організуванням правної оборони, що було добре виконано в суді Ню Орлінс. До акції оборони включилося Товариство українських адвокатів.

Ціла справа набрала світового розголосу. Хоч М. Медвідь мав повне право одержати азиль в Америці, цього не сталося через московські махінації та близьку конфренцію в Женеві.

• 11-го листопада Комітет зайнявся цілою господаркою для зустрічі й вечері з кореспондентом із „Вашінгтон Пост", що її організував меценас Ю. Куляс із дирекцією „Летин Скул оф Чікаґо".

• 12-го листопада знову відбуто пресоконференцію в Чикаґо Прес-Клюбі з участю Миколи Мовчана і Віктора Боровського та членів управи, які висловлювали з української сторони побажання на женевську конференцію. І знову телевізійні та радіові станції передали цілу пресоконференцію до відома американського суспільства.

• Від 15-го листопада студенти пишуть листи до сенаторів і конґресменів в справі перевірки цілої справи М. Медведя.

• 7-го грудня голова Комітету о. Петро Ґаладза і заступник мґр Роман Ґоляш взяли участь в нарадах міжетнічних голів організацій, які конфронтують ОСІ.

• 11-го грудня ц.р. відбулися піврічні збори Всегромадського Комітету Проти Знеславлювання Українців в залі св. о. Миколая. Зі звітами виступили о. П. Ґаладза, д-р М. Куропась, В. Тюн, Р. Ґоляш і д-р М. Харкевич.

Українська громада схвалила дотеперішню працю Комітету та дала мандат для дальших акцій оборони доброго імени українців.

Пресова Служба

Історично...

(Закінчення зі стор. 2)

нах північної смуги та зі зовсім відмінним соціо-економічно-культурним стилем. Коли на Півдні цвіла висока хліборобська культура та діяли впливи середземноморської цивілізації, мешканці Півночі вдягалися у звірячі шкури та їли напів сире мясо, веґетуючи життям кам'яної епохи й палеометалевої доби. А коли на території України появилися видні сліди монотеїзму, а згодом християнства, населення Півночі потапало в тумані азійського шаманізму. Коли в XI - XII століттях волхви організували збройні опозиції проти християнства на Півночі, забиваючи християнських місіонерів, в Україні ширилася християнська культура, будовано церкви, манастирі та творено християнську літературу-письменство.

Південь і Північ — це два зовсім відмінні й окремі світи з окремими історичними процесами та окремими стилями цивілізацій, духовости й етнопсихологічної структури. Правда, фіно-московська Північ була колись віддаленою, північною колонією великодержавної Київської Русі аналогічно до колоній античного Риму, чи пізніших колоній европейських великодержав. Але, як з одної сторони було б неповажно, коли б якась давня колонія починала свою історію від Ромуля й Рема (наприклад, Еспанія), так неповажно є, коли москалі починають свою історію від доби Київської Русі, узурпуючи собі найстаршу добу історії України та давню нашу історичну назву — Русь. Бо без доби Київської Русі й без староукраїнської назви — Русь російський нарід не має історично-леґітимного основання до привласнювання собі Ювілею тисячоліття.

Шліфована довговіковими середземноморськими й малоазійськими культурними впливами територія України з традицією ідей монотеїзму, слідів раннього християнства й початків церковної організації духово еволюціонувала й наближувалася психо-культурно до прийняття „нової віри". Особливо освічені кола суспільства ставали поступово зрілими до офіційного акту переходу до европейської сім'ї християнських суспільств у 988 році. У протилежність до українського Півдня фіно-балто-московська Північ з дуже низьким рівнем цивілізації й ментальности населення, продуктом примітивно-жорстоких умовин життя та впливами північного азіятизму з практиками шаманізму включно веґетувала стилем власного життя. Відділена смугою майже непрохідних пралісів з колоніяльним статусом у відношенні до Київського великодержавного центру згадана Північ була спізнена в аспекті цивілізації на цілі століття між іншим на полі власної державної організації, характеристичної розбійничо-вандальською політикою суздальського князівства в відношенні до Києва (руйнування й палення церков).

На такому рівні цивілізації і серед такого убожества духовости населення фіно-московської Півночі аж ніяк не було зріле під кінець X століття до акту хрищення й християнського европеїзму. Симптоми атавізму московської ментальности виявляли себе від доби мордовання християнських місіонерів, а далі руйнування Києва Боголюбським, зруйнування Батурина Петром та колесування, четвертування й вбивання на паль прихильників Мазепи, а як завершення — рафіновано-жорстоко-нелюдський дух московського большевизму-совєтизму. Де ж тут елементарні основи християнізму?! Тому претенсії Москви до Ювілею тисячоліття є принаймні неоправдані й цинічною наругою над історичною правдою і Христовою Наукою. Представники московської історіографії стараються фальшуванням історії вибілювати давнє минуле й сучасне Москви, узурпуючи собі добу Київської Русі й саму архаїчно-українську національну назву — Русь, а тим самим і право до Ювілею тисячоліття. Колись боголюбсьі грабували Київ, а тепер нащадки боголюбських грабують ще духові надбання українства — нашу історичну традицію. Але працюймо над тим і надіймося в Богові, щоби наша Правда перемогла. Божественний Основоположник християнізму є запорукою перемоги Світла над темрявою і Правди над неправдою. Оновлені християнським духом і національною єдністю прямуймо до гідного відзначення Ювілею. З нами Бог!

М. Мовчан...

(Закінчення зі стор. 1)

тались з бойових виправ, він зрозумів суть брехливої пропаґанди уряду про буцімто поміч Червоної армії афганському народові в його боротьбі проти американських, китайських та пакістанських загарбників. До такого ж висновку приходило багато вояків і старшин, викликаючи незадоволення, пияцтво та наркоманію.

А всетаки йому не легко було покинути свій табір, зірвати мости повороту до середовища, в якому він виріс і жив, та йти у невідоме завтра до повстанців. Він вийшов непомітно поза межі табору свого полку, але щойно зі збільшенням віддалі від табору зростала ясність і сила його постанови йти дальше і більше не вертатись. Йому пощастило дістатись до повстанської групи, яка не зважаючи на труднощі в обставинах партизанської боротьби удержувати не приналежних до своєї групи чужих людей, допомогла йому видістатись із Афганістану живим.

Таких, як він, що покинули боротьбу проти афганських повстанців є багато більше, але на жаль повстанці не можуть, а вільний світ не хоче їх прийняти до себе. Шляхом зустрічей з нашою громадою та з представниками американської преси і телевізії, М. Мовчан шукає підтримки, щоб зрушити сумління вільного світу в справі помочі афганському народові, а зокрема помочі полоненим та склавшим зброю воякам Червоної армії, які бажають жити на волі.

Після розповіді М. Мовчана запитам присутніх не було кінця і тільки пізня година змусила закінчувати програму.

Голова місцевого Відділу організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні Марія Савка звернулась до присутніх з проханням телефонувати до бюра сен. Дола, щоб він підтримав резолюцію Гамфрі-Діксон ч. 267. Метою цієї резолюції є запевнити право азилю всім тим, які наражують своє життя, щоб видістатись на волю.

В Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1)

що „ми звикли до іконописання, а В. Стус зі своїми поезіями та переконаннями не входить у стандартні рамки".

На закінчення цього вдалого вечора, група молодих членок Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької під супроводом музики сконпонованої і виконаної проф. І. Соневицьким відчитала з великим чуттям виїмки зі щоденника поета. Останніми словами із того щоденника було прохання В. Стуса, щоб не забувати його матері, яка виплакала за сином свої очі, та писати до неї.

Глибоко зворушена заслуханим публіка ще довго не розходилася домів, обмінюючись враженнями і думками при каві та солодкому, що їх зладили членки куреня „Верховинки".

В опустілій вміжчасі залі Українського Інституту споглядав здалеку на присутніх портрет поета, зі сумними очима, виконаний помистецьки ст. пл. Марійкою Голінатою.

Біля портрету пишалися китиця тропікальних квітів так різних від квітів України, за якими Василь Стус тужив на далекому Уралі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 25-го СІЧНЯ 1986 р.

Ню Йорк, Н. Й. Річні збори 19-го Відд. Т-ва ім. Дм. Галичина, о год. 2-ій по пол. в бюрі "Gemini" — 45 East 7th Street, New York, N.Y. На порядку нарад: звіти уступаючої Управи; дискусія над звітами; вибір нової Управи; плян праці на 1986 р.; вибір делеґата на 31-шу Конвенцію УНС; спільна перекуска. — Гр. Божик, гол.; Р. С. Голіят, секр.